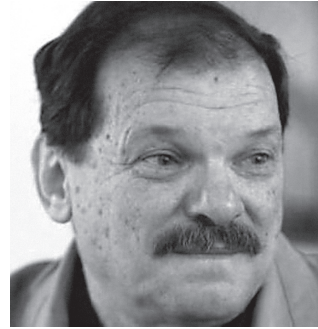

**Sodobna
slovenska
proza**

Željko Kozinc

Tako človeška žival

Tako človeška žival

Po pločniku ji je začel slediti pes brez ovratnice.

Sedla je za mizo obcestne slaščičarne in si dala postreči s kepico malage v kornetu. Pes je obstal pet korakov za njo, sedel na zadnje tace in iztegnjenega jezika zrl v mimo drveče avtomobile. Zanj je naročila vodo v skledici. Toda očitno ni bil žejen. Niti ozrl se ni.

Šla je naprej po ulici, pes s kratko sapo nekaj korakov za njo. V gledališče grem, ker moram preganjati žalost, mu je govorila v mislih, ne morem te zdaj vzeti domov. Ni se ozrla nanj.

Pred gledališčem je pes končno dvignil pogled. Imel je sočutne oči njenega moža, ki je pred nekaj meseci izginil v gozdovih pod Komno. Gorski reševalci in policisti so ga tri tedne iskali zaman.

“Jaz sem kriva, kajne?”

“Prosim?” je začutila njegovo vprašanje.

“Jaz sem kriva za tvojo smrt, kar povej.”

“Padel sem v jamo in si zlomil nogo. In potem je padel sneg,” so ji odgovarjale njegove oči.

“Na ovinku si nenadoma zavil v gozd. Nisi mi povedal, kam greš. In jaz nisem šla za tabo. Nisem hotela.”

“Zato še ne moreš trditi, da si me ubila.”

“Tako miren si bil, ko sva šla po cesti proti Savici. Kar hodila sva in hodila. Ampak jaz sem slutila tvoj notranji srd name. Poznam ga že desetletja. Kako se plazi, kot pes, ki ima hrome tace, a niti ne zalaja. Trmasto sem čakala, da boš kaj rekel ..., da boš kaj pojasnil. Dolgo sem sedela na kamnu ob cesti in čakala, da se boš spet prikazal iz gozda. Ko bi mi vsaj rekel: Počakaj me, pridem ... Ampak ne ... Pokazal si mi hrbet, me odpisal ... in izginil. Če bi res padel v jamo in si zlomil nogo, bi vpil na pomoč. Našli bi te. Ti pa si izginil, kot bi padel čez rob sveta. Ničesar več te ne morem vprašati.”

“Zmeraj si me smela vse vprašati.”

“Ostani na cesti. Izgubi se spet, prosim. Ne morem te imeti doma.”

Pes je imel še naprej človeški pogled.

“Slabo si videti, Tine.”

Pes je povесil glavo in izginil.

Glasovi

Zdaj je ležala na enem boku, zdaj na drugem. Kdaj pa kdaj je mirno obsedela s komolci na kolenih; da bi laže dosegla čokoladne piškote ali skodelico čaja na mizici.

Po dobrih treh urah, potem ko je ugasnila televizor, je šla na sprehod po pustih ulicah predmestja in prišla do multikina. Kupila je vstopnico za zadnjo filmsko predstavo.

Tudi podobe iz tega filma so se ji po polnoči na mrzli ulici hitro razblinile, ker je v sebi zaslišala tri glasove, najprej enega za drugim, potem pa vse hkrati premešane in nerazumljive.

Prvi, brezbrizen in mlad, se je posmehoval zmešnjavi hitro tekočih zgodb, ki jih je gledala tisti večer, podobam slepot in prevar, laži in pogub, smrtnih spopadov, zakonskih prevar in nesrečno zaljubljenih žensk.

Drugi je potožil o pomanjkanju seksa. Preplaval jo je topel občutek pohlepa po čustvih. Ozrla se je okoli sebe. Ali je kdo zaznal njeno nenadno zasoplost? Nihče ji ni sledil.

Tretji glas je bil starikav. Ta jo je pogosto obiskoval. Jemal se je iz Pavlovih ust. Najprej jo je po hrbtu kakor migotanje drobnih žužkov obšla rahla mrščavica, v katero se je vstulil strah, da ga ne bo več videla, morda le še slišala, takole nepričakovano, zasačeno, na ulici.

Glasovi so utihnili, toda strah ni izginil, niti takrat ne, ko je doma spet sedla pred televizor in segla po čokoladi.

Ko je med različnimi programi zazijala časovna luknja – pravzaprav le neznosno dolga vrsta reklam – je raztreseno buljila v knjige, naložene po policah v dnevni sobi. Skrivajo morda boljše zgodbe, kot so v nadaljevanjih? Kaj naj storim? Komu naj kaj zaupnega povem?

In spet so jo zasuli trije glasovi, zdaj takoj premešani, komaj ločljivi: o mladosti, moških, ločitvi.

Vsaj zdaj, je zaslišala moški glas, pa ne Pavlov, poskusi biti sama. Sama si, išči. Sporočaj si kaj. Piši pisma sama sebi.

Saj jih pišem, Pavel, sama sebi jih pišem.

Pa si jih odposlala?

Sem.

Na kateri naslov?

Na to vprašanje ti ne znam odgovoriti.

Z zanimanjem bi prebral katero od tvojih pisem. Še raje pa bi videl, da mi ga prebereš sama.

Nobeno se še ni vrnilo k meni, Pavel, je odgovorila skoraj na glas, tako na glas, da se je ustrašila, da ni morda prebudila sosedo za tenko predelno steno med njunima stanovanjema.

Ničesar ti ne morem prebrati, je šepnila sama sebi.

Zatekla se je k nočnemu programu, s tesnobo in strahom vred. Čeprav nadaljevanke niso izražale ničesar, kar bi jo zanimalo, kar bi jo vsaj za minuto, dve zaneslo.

Ob treh zjutraj, ko je v očeh že začutila pikljaje nevidnih nitk, je sedla za računalnik in pisala prijatelju Petru, ki ga ni videla že pol leta:

“Hej, stara sablja, nocoj se te spominjam in te pozdravljam. Na misel mi je prišlo, kar si mi nekoč povedal. Bilo je še v časih, ko si bil poročen in si v neki družbi čudno ponosno oznanil, kako si vesel, da si že sedem let poročen. Se spominjaš? Rekel si, in tega se natančno spominjam: Če z žensko živiš sedem let, toliko, kolikor s svojo ženo živim jaz, več o ženskah več, kot da bi jih v teh letih imel sedem, vsako leto eno. Dragi Peter, te tvoje besede se mi še danes zdijo modre. Žal mi je, da sta potem z ženo kmalu šla narazen in da je stanovanje zaradi otroka pripadlo njej. Slišim, da si zdaj podnajemnik pri svoji bivši ženi, ki si je medtem našla drugega dedca ... No, saj to ni važno, ta hip ne. Večkrat se spomnim nate in si mislim, da ti ni ravno udobno. Mene je moj Pavel zapustil po štirih letih. Po tvoji teoriji sem z njim živela premalo časa, da bi danes res kaj vedela o moških. Zdaj sem profesorica likovnega pouka, stara petinštirideset let, samska ločenka, odkrita, zdrava in ljubezniva, s tremi stelažami knjig in desetimi mapami risb, z veliko omaro cot, dvema omaricama čevljev, sem ljubiteljica tako

restavracij kot pajzlov, kolesarjenja in potepanj, tišine in neznanih ljudi, včasih sem malce zamišljena in tečna, tudi težavna, kdaj kakšno uro preživim zunaj časa, ljubim prijatelje, moja domovina je Slovenija, je ves svet, vendar te domovine ne znam in ne zmorem sprejeti takšne, kakršna je, moji bratje in sestre so vsi živi in mrtvi, ki jih vidim in srečujem, tudi tisti nerojeni, iščem prijatelja s sorodnimi, a raje ne enakimi lastnostmi, da ga občasno pogostim magari v kitajski restavraciji, še raje pa seveda doma, ali pa ga, če bi bil pri volji, sprejemem na stanovanje. Imam dve sobi in kabinet.

Vem, Peter, da si kadilec. Moj bivši je pri meni pozabil šteko cigaret. Sovražim cigarete, ampak zdaj sem že pokadila toliko cigaret iz te šteke, da jih bo kmalu zmanjkalo. Tega me je tako strah, da se pod kovtrom vsa tresem. Neki glasovi me obiskujejo. Zdi se mi, da jih je čedalje več. Govorijo pa mi eno in isto. Prosim te, oglasi se pri meni na en čik, lahko že danes zvečer.”

Petra zvečer ni bilo. Ampak vsaj Pavlovega glasu ni več slišala, vsaj tisto noč ne, noč brez televizije, tudi naslednjo ne, ko je začela zaman pogledovati na računalniški zaslon, ali je dobila kak odgovor.

Cigaret iz tiste šteke pa ji je res kmalu zmanjkalo.

Pisatelj

Vrnil se je v svoje mestece. Ni mu bilo mar, da ljudje umikajo poglede pred njim. Da je kar slišal njihov šepet: A so ga že spustili ... Ali se bo nanjo spet spravil z nožem ... Mene bi bilo na njenem mestu pošteno strah.

Ko pa so ženske začele pred njim, svojim bivšim učiteljem slovenščine, umikati otroke, si je zaželel nazaj.

V zavodu mu pravzaprav ni bilo slabo. Skozi rešetke je nanj sijalo sonce. Na roko mu je včasih pridrobencljala pikapolonica, kar je imel za skrivno znamenje, da mu bo odpuščeno. Da mu bo morda oprostila tudi ona, ki jo je zaradi nezvestobe ranil z nožem.

Svoboda je tam, kjer te nihče ne prepozna, si je rekel. Kje je dan, ko se bom lahko spet skril na dnu blatnega človeškega morja? Kje si, mila pikapolonica? Moj Bog, zakaj mi spet zalivaš oči s krvjo!

Biti, ubiti, ljubiti ... Besedo za besedo je raziskoval temne kote slovenščine, svoje duhovne hiše. Niti prvega stavka svoje zgodbe ne bom mogel napisati, izgubil se bom, se je ustrašil.

Zgodilo se je še hujše. Začel je izgublјati besede. Hiša se je podirala, opeka za opeko. Zaživel je kot steblo, na katerem se je dan poigraval s svojim

dvojnimi obrazom. Obupano je iskal govor, s katerim bi izrazil vsaj svojo pisateljsko blokado.

Ko so se mu vendarle prikazale nekatere besede za zmrzle stavke strahu, je pod lobanjskim obokom zagledal besede erosa in tanatosa. Nanizane so bile na kači, ki se je grizla v lastni rep. Potem spet ni mogel več izraziti niti začetka niti konca enega samega stavka. Tudi sam se je začel plaziti od muke. V rokah je še zmeraj občutil tisti usodni nož.

S ceste se je videlo v pritlično osvetljeno sobo. Za računalnikom je sedela ženska sijočih svetlih las, potopljena v urejanje nekakšne tabele, prav nič prestrašena. Izpuščeni zapornik je opazoval njen obris, zamižal in si ga spet ogledoval, zatrl željo vsaj potrkati na okno, da bi ugotovil, ali se ga boji.

Zakaj je pustila zavese na oknih razgrnjene? Gotovo je slišala, da so mu kazni skrajšali. Morda ga pričakuje, morda ga preizkuša. Morda si želi, da prav zdajle spet občuduje njeno zlatolasje.

Morda sedi pri miru za računalnikom zato, da bi še nekajkrat šel mimo njenega stanovanja in se bežno oziral nanjo skozi okno? Morda pa bo čez pol ure pogumno in obupano stopila na cesto, zastala na vogalu in opazovala polno luno nad strehami. Opazovala moške, ki se ji bodo približevali ali se od nje oddaljevali. Morda ga bo iskala. Ki ga ne bo več videla.

Vrnil se je v mesto in v svoji sobi, ki si jo je bil poiskal po izpustu iz zapora, brez napora začel pisati svojo novo povest s prvim stavkom:

“Ni ga več videla.”

Čelada

Govorili so, da se je na zavodu za zaposlovanje pojavil neobičajen iskalec dela. Le govorili so. Mediji o tem človeku niso poročali.

Da je odsotno zrl v vitrino na steni, v kateri so bile pod steklom objavljene ponudbe za zaposlitve. Glava se mu je med prebiranjem sklanjala in spet naglo dvigovala. Ko je prebral še zadnji stolpec, je njegovo telo otrpnilo v nekakšnem poklonu.

Iznenada je z močnim udarcem čela šipo razbil.

Nenavadnega prekrška policija ni vzela v mar. Za neobičajnim iskalcem dela je v arhivu zavoda za zaposlovanje ostal le en uradni dokument,

zapisnik s travmatološkega oddelka poliklinike. Zdravnik, ki je iz njegovega krvavečega čela pobral steklene drobce, je narekoval v računalnik:

“Poškodovanec izjavlja, da njegova kri priča o ljubezni do dela. Na vprašanje, zakaj pred vitrino na zavodu za zaposlovanje glave ni zavaroval s čelado, je odgovoril, da zato, ker čelada varuje ceno in vrednost glave. S čelado na glavi je nekoč preživel osem ur na dan za strojem. Čelada mu je pomenila moč in čast. Več ni želel povedati.

Dodajamo, da ta anamneza ne more utemeljiti našega strokovnega mnenja o njegovi prištevnosti, za katero nas je za potrebe svoje ovadbe prosil zadevni zavod.”

Birokratka

Sovražim svoje delo, ampak imam vsaj visok položaj ...

Tega seveda ne morem javno izreči, še manj lahko to napišem v prošnjo za predčasno upokojitev ...

Česa vsega ne morem napisati!

Da sem posel najprej ljubila ...,

da so se mi v karieri močno okrepili komolci ...,

da sem celo napisala razpravo o javni upravi ...,

da sem šefovi ženi anonimno pisala, kako njen mož prešuštuje s tajnico ...,

da sem utrujena od različnih življenj v sebi ...,

da bi se torej morala pobrati v pokoj ...,

da bom še naprej spletkarila, samo da ostanem v službi na ministrstvu ...

Besede so padale na kup, zrak pa je tiščal dol. Zaželela si je poletne plohe, kakor vsako popoldne. Sedela je pred svojim vikendom, ravno prav daleč od vasi, da je bilo okoli nje vse tiho, na obronku gozda.

Dušilo jo je. Bala se je vsega, še večernih poročil. Morda bo objavljeno, da minister, ki ji je bil obljubil, da bo ostala njegova svetnica za javno upravo, ne bo preстал interpelacije v parlamentu.

Presedala se je v naslanjaču. Hrbtenica ni več, kar je bila, si je rekla, niti rit. Ne more obrniti glave, da bi se ozrla na stene svoje podeželske hiše ... še hvala bogu, diplome in priznanja se ji včasih zagnusijo, tudi odlikovanja, ki se svetijo v vitrini. V fasciklih je zložen *press clipping* člankov in intervjujev,

s katerimi so mediji počastili njeno delo, nekaj posrečenih fotk znanega fotografa, ki jo je znal pomladiti, slikati s prave strani, zasenčiti podbradek. A kdo bo to kdaj gledal, kdo polistal po njeni slavi? Kdo se bo zanjo sploh zanimal? Študentje prava? Zgodovine? Katere zgodovine? Čigave?

Nekaj ji poklja v glavi. Kaj spet? Kot da nekdo strelja. Ali pa poklja le suhljad?

Obrne se proti gozdu. Nekdo prihaja izza plota! Medved? Lovec, gobar? Moj minister?

Ne vidi ga še. Prisluškuje mu.

Sebe vidi kakor mumijo na vetrčku.

Ko bi se vsaj lahko skrila v mesečini. Da bi se lahko vsaj za minuto umirila v samoti.

Morda pa jo bodo obiskale srne. Kot od čudeža zadeta se vpraša: Katera so ta bitja? Od kod so prišla, zakaj prav k meni?

Umakne se v blaženo pričakovanje. Ali ne bi bilo dovolj, če bi se v čakalnju lahko počutila bolj lepo?

Ženska, strezni se, tvoje življenje vijuga med puščobnim neodzivom in zloveščimi prerokbami.

“Dober dan, gospa. Lep vikend imate. Je morda na prodaj?”

“Ne! Kam pa naj jaz grem?” v trenutku res streznjena grdo pogleda debelega plešca, ki sope nad palicami za nordijsko hojo.

“Samo vprašam. Recimo, v dom za ostarele. Lahko vam omogočim, da preskočite vrste ... Ne boste sami, gospa ... Poznam dober dom. Z zmernimi cenami. Dobro plačam za vašo hišo. Več kot dovolj boste imeli za dom.”

Ženska z roko na ustih skrije zaničljiv nasmeh in se presenetljivo gibčno dvigne iz naslanjača, brez odgovora.

Mož s palicami za nordijsko hojo opazuje njene težke korake. Ustraši se, ko vidi, da se spotakne ob shojeni prag obnovljene kmečke hiše. Opazi tudi razpoko, ki nepremično šviga skozi sprednji zid, vse od podstreška do kamnite preklade kletnega okenca. Hm, ta hiša ni potresno varna, pomisli. To ji gotovo niža ceno, dalo bi se kaj zglihati.

Sliši še njeno hropeče dihanje in nejasen pok v hiši. Ko nato ničesar več ne sliši, pomisli, da se je kam udarila ali da se je kak prečni tram v hiši prelomil in ji padel na glavo. Tudi kap bi jo utegnila zadeti. Hitro jo odkuri. Ne bom več prišel sem, si reče, k njej ne. Nesrečo prinaša. Gleda kot čarovnica. Morda bom počakal na njene dediče.

Neviden

Direktorji, zdravniki, politiki, umetniki ... in druga elita, združena v dobrodelnem klubu Lion, je na svojem rednem mesečnem sestanku, ob dobrem večernem prigrizku v hotelu s petimi zvezdicami, spet mlela, zakaj je, prvič, v klubski blagajni zmeraj suša, in drugič, kdaj in s kako visoko donacijo za izpopolnjevanje na moskovskem glasbenem konservatoriju naj obdarujejo slepega pianista. Fant je tiho sedel zraven, brez ideje, kako naj se jim zahvali, še posebej, ker se niso mogli dogovoriti glede zneska. Eni lionsi so se namreč zavzemali, naj za štipendista vsak član prispeva sto evrov, drugi, in ti so bili v večini, pa bi prispevali le poljuben znesek, vsekakor manj kot po sto evrov. Pianist se je pogreznil vase kot zbran človek, ki skuša razbrati stvar, ki je ne more videti. Odleglo bi mu, če bi lahko zaigral na klavir, a ga v veliki hotelski restavraciji niso imeli.

Debata o višini donacije je kmalu prešla na drugo temo: ali naj pianist nastopi v Cankarjevem domu na njihovi konvenciji, ki ji bo sledil vsakoletni dobrodelni ples lionsov. V Cankarju pa imajo klavir. Seveda bo nastopil, ali ne? Saj je pravzaprav dolžan nastopiti. Kaj pravi na to? Pričakuje honorar? Honorar je seveda že všteti v štipendijo.

Pianistov obraz je ostajal kot okamenel. Spraševali so ga, zakaj je tako sramežljiv. Končno je moral nekaj povedati:

“Velikokrat se mi zgodi, da zaznam obraze po zvokih, ki se od njih odbijajo. Od vas nisem zaznal še ničesar.”

“Kaj to pomeni?”

“Da sem neviden, kot ste vi nevidni meni.”

“Po svoje vam zavidam,” mu je po krajši zadregi, ki je zajela ves klub, in ugibanju, kaj neki jim je hotel pianist povedati, rekla neka dama. “Smete se ne zmeniti za varljivi videz sveta. To naj vam bo dovoljeno. Morda zaradi tega lažje spoznavate skrivno, globoko resničnost, kot jo spoznavamo mi videči. To je lep dar, ki vam ga zavidam, poleg muzike seveda, zavidam na pozitiven način, mladi mož. Vaša brezizrazna drža pa nam vendarle ne ponuja možnosti, da bi videli srž vaše skrivnostnosti.”

“Če me občutek ne vara, še nisem prišel do dna skrivnosti, s kakšnimi denarji grem lahko v Moskvo.”

“*Take it easy*. Dobili boste donacijo. Se vam tako mudi?” je kolegici lionsi priskočil na pomoč neki gospod, pri svoji politični stranki kandidat za kulturnega ministra. “Mi ustvarjamo legende. Legende pa nastajajo počasi. Pri tem slepih glasbenikov, pevcev in pesnikov, ki veljajo za navdihnjena

bitja, manjka v izročilu našega ljudstva, zato se bomo lionsi potrudili, da jih ne bo zmanjkalo. Mi služimo.”

Smeški in všečki

“Pošiljam ti smeška pa še enega všečka ...”

V njegov telefon so se zgrinjali smeški, v računalnik všečki in ob njih sporočilca: *Zakaj za kakšno urco ne zajebeš posla ... Greva na drink ... Fejst frend si, ostani car ...*

Končno so se mi začela vrata odpirati, mu je kdaj pa kdaj zaplahutalo srce; od pričakovanja, da mu bo svojega smeška – pa še všečka – poslala tudi ona.

Vrata za vrati, smeški in všečki ... In šel je skozi vrata ... Nato skozi nova in nova vrata. Ni jim bilo konca ... s kljukami, brez kljuk ... Nekatera je samo odrinil, odsunil, nekatera so se odprla kar sama ... Kakor so mu pač obetali smeški in všečki. V sebi je vznemirljivo šepetal sam: *Rad te imam ... Rada te imam ... Rada se imava ...*

V soboto se je sam odpeljal na morje. Naletel je na plimo. Obhodil je strunjanski klif, hodil je prek skal in prodov. Tako je preživel dan. V zaliv se je vrnil omotičen od makije in mirte in od nje. Po naplavljeni morski travi je odmetal školjke, ki si jih je bil nabiral v žepe. V žepe, ki so se kar prehitro usmradili.

Potem se je na pomolu zleknil vznak. Nad očmi je prekrižal prste. Poslušal, kako morje vstaja in pada. Zahajajoče sonce mu je mežikalo izza potujočih oblakov.

Prebudil ga je tih, droben dež. Pogledal je po morju. Blizu so delavci s kladivi luščili barvo s stare barke. Duh po katranu. In v njem ona. In te izginule strasti. Malce vzdrhtevalo, kakor valovčki. Kakor smeški. V vsakem valčku en smešek. V vsakem smešku on sam. Polno morje. In oseka. Ki se preliwa skozi vse njegove jaze.

In plima, ki se je dvigala s strašno gotovostjo, da bo kot všeček upadala in vstajala. Poplavljen otok sem, naj mi vsaj veter toplo seže v dušo, ker se mi srce neusmiljeno krči, si je govoril. In prosil je pomlad, naj mu pusti, da zaspi v smeških in všečkih, ki mu kot milost dežujejo vsak dan z neba, da se mu oči blaženo slepijo v bistrih vodah. Njegovi tenki vzorci kože ne potrebujejo neba, le spravo s smeški in všečki, da lahko svetu še naprej

prisluškuje tajno in nedolžno, zakaj strah, da bo kmalu umrl, ker ga ona ne mara, kot plima pada in narašča.

Slovo

“Kje se srečava,” se je začudila. “A ti si zdaj tu?”

Tu, v domu za starce ... kar sta imela oba v mislih ...

A zgledam že tako star, je pomislil.

“Ne, Neva, samo očeta sem prišel obiskat,” je rekel.

“Jaz sem pa obiskala mater ... Čudno me gledaš, sem te užalila?”

“Nisi, nisi ... Kako je s tvojo materjo?”

“Demenca. Kot rastlinca je. Še lani sem jo lahko peljala na izlet, zdaj pa me več ne prepozna.”

Ne boj se me, ji je hotel reči. Se še ne izgubljam. Vendar bi ti rad rekel zbogom. Poslavljam se namreč od vseh, ki sem jih imel rad. Tudi ti odnesi od mene kak znosen spomin.

“A greva na kofe?” je vprašala.

“Hvala, se mi mudi.”

“Te žena čaka?”

“Ne.”

Zaželela si je, da bi ji spet segel v lase. A je videla, da svoje skrivenčene prste, ki so nekoč tekmovali z vetrom, kdo se bo lepše posmukal pod njenim tilnikom, umika za hrbet.

Glej, glej, ta vrat je bil zmeraj brez gub, je pomislil on, še zmeraj je brez gub.

“Zadaj licej, spredaj muzej,” se je posmehnila. Ker je uganila njegove misli. Slutiti jih je znala že v njuni mladosti.

Oči so ji švigale, lepi stari gospe, kot bi ne vedela, kam naj ubežijo iz zadrege.

Spomnil se je davnih jas v gozdovih, ki so jima posojali ležišča za objeme. Življenje si še komaj kaj želi sprejeti od usode, si je rekel. Niti globoke prošnje njenega pogleda.

Ona je zamišljena molčala, tudi on je umolknil. Namenila sta si globok površen pogled in se na hitro poslovila.

Pogovor jima je stekel naprej v mislih.

Preskočila sva toliko jarkov, hodila po blatu, bilke, ki sva jih zalivala s solzami, so posušene, zdaj je drug čas, še veter je drugačen, ampak ti si

še vedno ti. Veva, da so najine besede zaklenjene, da jih straživa vsak zase, na desni je udobje, na levi spokojnost, neusmiljena sva kot kamen, življenje je rana, ki je ni, ti si še zmeraj ti, ostajaš moja sreča in moja žalost.

Begunec

Temne oči so mu blisnile, ko jo je zagledal. Zagotovo je opazil, da je prišla z umitimi spuščeni lasmi, z nekoliko temnejšim barvnim odtenkom. Tisti rahli porog v kotičku njegovih ustnic je bil samozavesten; zaradi mene je prišla.

Strmela je v spisek, star že dober teden. Brez dvoma jih je nekaj iz sprejemnega doma ušlo proti avstrijski meji in kajpak naprej proti Nemčiji ... to je ugotavljala že na prvi pogled. On pa je ostal tu, v azilnem domu, čakajoč na azil v deželi, ki jo je treba prečkati, če hoče priti v deželo svojih sanj. Predrznega pogleda je in še bolj zaraščeno kosmat. Spet ji kaže mišičasti roki s preveč tetovažami. Zaradi nje je ostal tu, še bolj usmraten. Te njegove lačne oči ... pelji me čez ... ali vsaj domov.

A nekdo v njej je temno trmaril: Ne, počakaj na azil.

Kako dolgo še?

“Prav rad bi videl vaše oči v soju sveč,” ji je rekel. “Najlepše oči v tem peklu.”

Pri njej doma ji je govoril:

“Videl sem svetlobo raznih svetov, daljnih podnebij. Še posebej na obrazih lepih žensk. V očeh neke Grkinje, ko me pol leta niso spustili z Lezbosa. Njej se lahko zahvalim, da nisem koga ubil ...”

Ko je bil čisto sproščen, je povedal:

“Ljudje iščejo svetlobo v očeh drugih ljudi. Jaz sam sem tak človek. Tukaj pa najdem umazan sneg in mraz v očeh ljudi. V meni se prebujajo strasti lačne živali ...”

Spet noč, spet meteži in zameti, odrivanje vej in grmovja pri iskanju poti, slepih poti, drago plačanih. Poti, ki jih ptič ne bi znal preleteti. A on je bil spuščen iz njenih rok, sproščen ... Dosegel bo deželo na severu.

Kaj ga žene, je tuhtala. Človeška moč? Volja, ki koraka pred njim?

Svečo si je doma prižgala sama. Nosila jo je po svojem stanovanju, v katerem je imela veliko zrcal. V njih je lahko opazovala luč svojih oči. Sveča

je šla pred njo in v mislih je štela njegove korake, ki so sledili njegovi volji. Videla je njegove zle, mračne, zasnežene poti, občutila je veter, ki je klatil ptice na njegove poti. Le telo ... njeno telo se je vse težjih korakov vleklo za svečo.